

μάτιν τὰς ἡμέρας των, μὴν ἔξευροντες, πῶς ἐκεῖ
ἔδικνοεῖτο ὁ ασύνετος νὰ κάμῃ καὶ την κακίσιν ἔ-
νωσιν.

Α'λλα τέλος πάντων ἡ βαλή τῆς βασιλέως καὶ
τότε ὑπερβολὴ χυτοῦ καὶ πάρεκταν εἰς τὸν Φλωρεντί-
αν, ἀπὸ τὴν υπερβασίαν, καὶ Φλωρεντίνη σύνοδος ὥνο-
μαδην τὸ ἀποστατικὸν ἔκεινο καὶ αὐτίχρισον συνέδριον.
καὶ τότε δὴ μόνον, ὅταν ἐσυγκατένευσαν καὶ εἰς τὰ
δύο, τὺς ἐδόθη καὶ τὸ σιτηρέσιον, ὥχι ὅμως ὅσου
τὰς ἐλειπεῖ, ἵγαν μηνῶν πάντες, ἀλλὰ τεσσάρων.
μετὰ ὀλίγους λοιπὸν ἡμέρας, ἀρχισαν καὶ τὰς διαι-
λέξεις, καθὼς οἱ λατίνοι μετὰ σφρόδρου πόσου
ἐζήτησαν.

Α'λλ' ἐδώ ἴσως τινὲς ἀπειροι τῶν τοιώτων ξη-
τυράτων, ἢ θελαν ἀπορίαν, διὰ πολὺν αἰτίαν, οἱ
μὲν λατίνοι ἐπιπόνως ἐζήτησαν, οἱ δὲ ἡμέτεροι
δὲν ἦτον πρόθυμοι διὸ νὰ ἐλθεν εἰς τὰς τοιαύτας
διαλέξεις; καὶ οὐτός απόχριστις εἶναι τέτι. ὅτι εἰς τὸν
προστικήν εγίνοντο ἀυτοκατάκριτοι, καθὼς καὶ ἐ-
γίναν, ἀπὸ τὺς ὅρες τῶν οἰκανενικῶν συνόδων, ὅ-
τε ὄντες εἰς τὸν προστικὸν ἀποφασίζουν μὲν φρικτότατα ἀναθέ-
ματα, τινὰς ἔτε νὰ ἀφαιρέσου, καὶ τε νὰ προσθέσῃ
ἄτε εἴναι τὸ ἀγαλματικὸν σύμβολον.

Οὐδεν ἀγκαλὰ καὶ νὰ εφλυάρησαν πολλὰ, ὡς
εἴπομεν, θέλοντες νὰ δικαιολογήσουν τὸν ἐπάρετον
προστικὸν τὸν, ὅμως ἐπειδὴ ἐκαταλαμβάνουν καὶ φα-
νερά ἔξω εἰς τὸ κοινὸν ἐλέγετο καὶ ἤκριτο παρρη-
σίᾳ, πῶς οὐτοί της ἀληθείας εἶναι εἰς τὰς χέρια
τῶν γραικῶν, διὸ τότε ἡγωνισθησαν μὲν ὅλης τὸς
τρίπτες, νὰ περάσουν εἰς τὰς περὶ τῆς δόξης διαλέ-
ξεις. διατὶ τὸ μέρος τότε εἶναι μία ψληφερεσική π.π.

τάτι καὶ διὰ τὸ εἴναι μέρος καὶ διὰ τὸ ἄλλο, ἵγειν τόσην διὰ τῆς ἀνατολικής, οὕτου καὶ διὰ τῆς δυτικής.

Εἶναι μία ὕλη, εἰς τὴν ὅποιαν ἐδύναντο νὰ παραβιάσων καὶ νὰ παρεξηγήσκῃ καὶ ῥητὰ τῆς Θείας γραφῆς. ἐδύναντο νὰ φέρουν καὶ μαρτυρίας ἀπὸ θείους πατέρας παλαιώς, ἀλλα μὲν ἀμφιβολία κατὰ τὴν ἔννοιαν, ἀλλα δε' νόσῳ καὶ παρέγγειλαντα. καὶ τὸ πλέον κράτισον καὶ ισχυρότατόν της βούλιμα ἦτον, ὅπερ ἄλεγον, πῶς ἔχεσθαι δυτικῶν αἰγάλων παλαιῶν λατινικῶν ῥῆτα, ὅπερ φάνερον λέγεται τάχα, πῶς ἐκπορεύεται τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον καὶ ἐκ τῆς ψιοῦ.

Όταν λοιπὸν ἀυτοὶ ἡδελαν προβάλλεται τοιαῦτα ῥῆτα (καθὼς καὶ μὲ τὸ ἔργον ἔγινεν ὕσερον) καὶ ὅπως δῆποτε ἡδελαν μεταχειρίζεται, κατὰ τὴν ἐδίκην της ἑρμηνείαν, καὶ τὴν αὐθεντίαν τῆς Θείας γραφῆς, ἀκόλασθον ἦτον καὶ νὰ κηρύξῃ, πῶς ἀπέδειξαν τὴν ἐδίκην της δόξαν λαμπροτέραν καὶ πὸ ἀυτὸν τὸν ἥλιον. Ὁφεν ἀκολάθως ἦτον ἀνάγκη, ἵνα νὰ πεισθῇν οἱ ἐδίκοιμοι εἰς τὰς ἐδίκες των λόγων, καὶ νὰ δεχθῇν ὡς ἀριθμοῖσιν τὴν κακοδοξίαν της, ἵνα δὲν ἡδελαν συγχατανεύτηγεν δεχθεῖν τὴν πλάκην της, ἔπρεπεν δὲ ἀνάγκης νὰ τὰς κηρύξῃν ὡς αἵρετικες καὶ κακάφρονας, καὶ νὰ δώσῃ ἀδειαν ὁ Πλάτων νὰ τὰς σχλαβώνει, καὶ Ἰωάς Ἰωάς καὶ νὰ τὰς φονεύουτως ἔχθράς της πίεταις, καὶ ἀπειδεῖς καὶ καταφρονιτὰς τῆς παπικῆς ταυτογλειότητος. Όλα ταῦτα οἱ δυσυχεῖς ἀνατολικοὶ τὰς ἐξοχάζουτο καὶ πρὸν κινήσκευ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰς ἐξοχάδησκαν καὶ τὰς ἀκατάλαβαν, ἀφ' ὃς ἐμὲ πράκτως τὰς ἐδοκίμασκαν, καὶ εἶδαν πόσον εἶναι πεισματικοὶ καὶ φιλόγεικοι.

Οἱ ὄποιοι δὲ μὲν ὅλοι ὅπερ φανερὸί εἰσιν ὁμολογούμενως κατηγόρουσαν, καὶ ἔγιναν ἀναπολόγουντοι ἀπὸ τὴν ἀνάγνωστιν τῶν συνοδικῶν ὅρων, καὶ ἀπὸ τὰς θεοσάφας λόγυας τῆς ἀγιωτάτης Εὐφέσσας, καθὼς οἱ Γένοι ὁμογενεῖς τῶν πατρίσια τὰ ἀμολόγουσαν, καὶ μὲν ὅλον λέγω, ὅπερ τοις τῷ πόποις ἀπεισομέθησαν καὶ κατηγόρουσαν, δῆμος αὐτοὶ δὲν οἵσχυροντο νὰ καυχῶνται ὅλον τὸ σύναντίον, ἢ γνων, πῶς ὑπεραρκετὸν ἀπελογούμεθαν, καὶ πῶς ὅλα ἐκεῖνα, ὅπερ εἶπεν ὁ Εὐφέσσας, μὲν ἀναντίρρητα ἐπιχειρήσατε τὰ ἔλυσαν, καὶ σαφῶς ἀπέδειξαν, ὅτι καλῶς καὶ ἐνλόγως ἐποίησαν τὴν προσθήκην εἰς τὸ σύμβολον.

Τὸ δὲ λοιπὸν πόνια εἶναι οὐτίσα, διὰ τὴν ὄποιαν οἱ ἡμέτεροι ἀπέφευγον ἐκείνας τὰς διαλέξεις, ὅχι δηλαδὴ ἀπὸ ἔλλειψιν ἀληθείας, μὴ γένοιτο (ὅτι καθὼς δὲν εἶναι δυνατὸν ἀπὸ τὸν ἥλιον νὰ λείψῃ τὸ φῶς, οὕτω δὲν εἶναι δυνατὸν ἀπὸ τὴν Εὐκκλησίαν τῆς Χριστῆς, νὰ λείψῃ οὐλήθεια), ἀλλὰ ἐπειδὴ ἐμπράκτως ἐκατάλαβαν, πῶς ὅχι μόνον εἶναι ἡδύνατον νὰ μεταβάλῃ γυνώμην ἐκεῖνο τὸ Εὐθνος, καὶ νὰ ὁμολογήσῃ τὴν αληθείαν, καὶ νὰ φανῇ, πῶς τοσάτες αἰῶνας ἦτον πλανεμένοι, ἀλλὰ μάλιστα ἐπρόβλεπον, ὅτι ἐυθὺς ὅπερ πέσει εἰς ἐκείνας τὰς διαλέξεις, ἔχει νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ σύναντίον, καθὼς καὶ ἡ κολλεγίσει.

Ναὶ τὰς ἐσυλλογοθησαν καλῶς αὐτὰ ὅλα δὲ πρότερον καὶ ψεύσον, ἀλλὰ βασιλεῖς ἀντιλέγειν δὲν ἡδύναυτο. Οὐδέν καὶ σίς τὴν φλωρεντίαν, ὡς ἐδηλώσαμεν, μετέβησαν, καὶ τὸν ἀγῶνα τῆτον τῶν διαλέξεων ἔκει ἀνεδέχθησαν.

Α' Σαὰ διάτη εἴπα αὐνεδέχθησα; τὸν αὐνεδέχθη
καὶ τῶν μόγος ὁ ιερὸς καὶ μέγας Μάρκος ὁ παλός,
καὶ λαμπρὸς καὶ μόνος ἄξιος ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἀγω-
νιζής. ὅς τις καὶ διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς ἐυαγγε-
λίκης ταῦτα ζωῆς, καὶ διὰ τὴν ἐπισημότητα τῶν διπλῶν
τε χαρακτήρων, τῆς ιεραρχίας λέγω, καὶ τῆς το-
ποτιρησίας ὅλων τῶν τῆς Αὐτοκλῆς πράγμαν, καὶ
ἐξαιρέτως διὰ τὴν Ικανότητα, καὶ τὴν ἀμάχου ἰσχὺν
τῶν λόγων ταῦτα, βέβαιος, καὶ προηγεῖμαν, καὶ κορυ-
φαῖος τῆς τῶν ἀνατολικῶν συνελεγένσις, ὁ ἀνὴρ καὶ
ῆτον καὶ εγγυωρίζετο.

Εἶναι ἀδύνατον ἐδῶ, ἥγενε δέον εἰς τὴν παροή-
σταν ὑπόθεσιν, νὰ περιγράψωμεν καὶ νὰ ἐξηγήσωμεν
κατὰ μέρος τὰ τότε γενόμενα. διὸ τότο μὲ ἄκρων
συντομίαν φανερώνω τὸ μέγιστο θαῦμα τῆς μεγίσου
ἥρως. ἐπτὰ συντλεύσεις ἔγιναν καθολικαὶ εἰς τὸ
παλάτιον τῆς Πάπα. εἰς ὅλας αὐτὸς μόνος ἐφαίνε-
το ἀγωνιζόμενος, αὐτὸς μόνος ἀπεκρίνετο, αὐτὸς
ἵλευχε τὰ σοφίσματα καὶ τὰς παρεξηγήσεις. καὶ
αὐτὸς μόνος ἐφαίνετο σόμικ τῶν θεολόγων, καὶ ὑπέρ-
μαχος τῆς πατροπαραδότες πίστεως. καὶ διὰ ναὶ σολί-
σω μὲ τὰς μαργαρίτας τῆς σοφωτάτης Σχολαρίου
τὴν ιεράν της χειραλήν „ὑπερήσπιζε, λέγει, τῆς
Πατρίας δόξης, ἐν μέσοις λατίνοις μόνος. ήττιν γὰρ
τοῖς ὄφελεσι συμμαχεῖν, αὐτὶ τοιάτων, φεῦ, πο-
λεμοῖσις ἐκέχειτο .”

Αληθινὰ, μῆδος εἶναι, ἀνύπαρκτος ἔκεινος,
ὅπερ ἐλεγον οἱ ἔλληνες, ὅτι ὑποχάτω εἰς τὸ σύνη-
μικ τὸ παντὸς, εἶναι ἔνας κάποιος. Αὐτὸς ὄνομαζό-
μενος, ὁ ὄποῖς βασικέστερος εἴπαντος του. ὅλον τὸν
Κόσμον.

Α' Ηλ' εὖ σε ἐκεῖνο ἦτον μῆδος, ὁ Μάρκος τῆς Σφέση βεβαιότατα εἶναί τι πραγματικότατος καὶ αληθινότατος Δ' τλας, ἐπειδὴ αὐτὸς, αὐτὸς μόνος ἐβάζεται εἰπάνω εἰς τὸν ἑαυτόν τῷ ὅλῳ τὸ σύσημα τῆς Αὐτολίκης, οὐ νὰ εἰπῶ δροῦτερον τῆς καθολικῆς Εὐκλησίας· ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι σχεδὸν πάντες ἐξέκλιναν καὶ ἡχρειώθησαν, ἄλλοι ἀπὸ φεύγοντο, ἄλλοι ἀπὸ φόβου, ἄλλοι ἀπὸ κωλακείας καὶ ματαίας ὑποσχέσεις, καὶ οἱ περισσότεροι, ἀπὸ τὸν ἀνάγκην τῆς μακρᾶς ταλαιπωρίας, καὶ τοῦ ἀπαραίτητος λιμοῦ. ἀπὸ τὰ ὅποια κανένα δὲν ἐδυνήθη νὰ κάμῃ παρὰ μικρανένεργειαν καὶ εἰς ἐκείνην τὴν ἀδημαυτίνην τυχήν.

Α' Ηλ' διὰ νὰ μὴ φανῶ, πῶς ἐγὼ ἐπιχειρῶ νὰ ἐγκωμιάσω τὸ μέγια τῆτο θαῦμα τῆς οἰκουμένης, πρᾶγμα ἀδύνατον εἰς τὸ σείγυνόν με κανδῆλι ἀπὸ κάθε δρόσου ρητορικῆς ἐυγύλωττίας, ἀκολαθῶ μόνον μὲ τὴν λιτήν μα γλώσσαν τὴν ἀπλῆν τοῦ λόγου διήγησιν, λέγωντας, ὅτι τέλος πάντων, μὲν ὁλόκληρον λόγον, τὸν ὀποῖον ἐσύνθεσε μὲ τὴν σοφίαν τῆς πνεύματος, καὶ τὸν ὀποῖον εἶπεν εἰς τὴν ἐτχάτην, ἵτοι εἰς τὴν ἐβδόμην συνέλευσιν, μὲν αὐτὸν ἐκείνον τὸν λόγον, ἐπαράσημε λαμπρότατα εἰς τῶν Θείων γραφῶν, καὶ ἐκ τῶν οἰκουμενικῶν, ἁγίων συνόδων, καὶ ἐκ τῶν κατὰ μέρος ἁγίων καὶ ἐγκρίτων διδασκάλων, ὅτι ἡ Αὐτολίκη Εὐκλησία σχειρὶς φυλάττει ἐκείνην τὴν ἴδαιν πίσιν τὴν ὄποιαν ἐπαράδικαν εἰς τὸν Κόσμον οἱ Θεῖοι Απόστολοι, ἥγην τὴν εἰλικρινῆ, τὴν ἀληθινήν, καὶ δροῦδοξον. καὶ τῆτον εἶπών τὸν λόγον εἰς τὸ μέσον τῆς συνόδου, ἐσιώπησεν εἰς τὸ ἔξηρι, ἐπειδὴ ἐκατάλαβε καὶ ἐπληρώφεροντι, ὅτι οἱ παπισσοί, ἵστα σχεδὸν μὲ τὸν διψόδολον προσκροῦται νὰ μένωσιν εἰς τὴν κακοφροσύνην της, μόνον διὰ νὰ μὴ φανῶσι, πῶς ὅσφελάν.

Γέδιωμα κατὰ ἀλήθειαν παλαιὸν τῷ ἔδυται τότε, λέγω τῶν λατίνων, οὐ υπεροφύσας καὶ οἴησις. καὶ μάρτυς αἰξιοπιστότατος ὁ μέγας τῆς δίκαιμενης διδάσκαλος ὁ ψρυχοφάντωρ Βασιλίσιος ὃπερ ἔκριθεν εἰς τὸν τέταρτον αἰώνα, λέγουν περὶ αὐτῶν, ὅτι Ὅτε ἡξεύρεστο τὴν ἀλήθειαν, Ὅτε νὰ τὴν μάρτωσι καταδέχωνται.

Σιωπήσαντος λοιπὸν τῷ θείῳ Μάρκῳ, ἐξ αὐτοῦ καὶ αἱ διαλέξεις ἔπαυσαν. ἐπειδὴ οἱ ἀγωνιζόμενοι δὲν σίγουν εἰς τὸ ἔδυται τὸν ἀνταγωνιζόμενον. μάλιστα καθὼν ἐπῆγε πλέον εἰς τὰς κοινὰς συναλεύσεις, ὃπερ ἄκριτα ἔγιναν ἀλλαι δύω. ἀλλὰ τοῦτο λέγεται νὰ τὸ ἔκαμε, καὶ δὲν ἐπῆγεν, ἐκ προσάγματος Βασιλίκη.

Τί τὸ ἐντεῦθεν; ἀραι τελείως ἐσιώπησε καὶ ἐκλεβόδη τὸ θεολογικώτατον ἐκεῖνο σόμα; τάχα καὶ ἀυτὸς ἐμικῆδη τρόπον τινα τὰς λειποτάκτας καὶ προδότας ἐκείνας τῆς πατροπαραδότης πίσεως; ὅχι, μή γένοιτο νὰ λάβῃ τινας τοιάτου ἀτοπώτατον λογισμὸν, διὰ τὸν οὐ μέτερον. Τρισάρισέα. μάλιστα οὐκπορῶ νὰ εἰπῶ, ὅτι ἐδῶθεν καὶ εἰς τὸ ἔδυται, ἀρχινῦν τὰ υπερδιάνυμας καὶ υπερφυῆ τὰ ἀγωνίσματα καὶ παλαιόσματα. διετί ἐσιώπησε νὰ πρὸς τὰς λατίνας;

Α' Καὶ οἵτε καὶ ἐπλάτυνε τὸ θεῖον ἐκεῖνο γόμα πρὸς τὰς λατινόφρενας. ἔπαυσε τὰς διαλέξεις ἀπὸ τὰς δυτίκας, ἀλλὰ τὰς ἄναψεν υέρον με τὰς ἀνατολικές. καὶ ὁ πόλεμος τῶν ὄμογενῶν, διεδέχθη ἐκεῖνον τῶν ἑταρογενῶν· τὸ δέ πως, προσέχετε, νὰ ἀκούσετε, ἀντωνίασμας καὶ ἐξαίσια πράγματα.

Kα-

Ε.Υ.Δ της Κ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Καθώς πολλοὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐπρόβλεπον τὰ πράγματα, μήτω δὴ καὶ ἡκολαθμησαν. οὐγουν, παυταμένων τῶν διαλέξεων, ἀπαρίστασαν οἱ λατῖνοι, τέλος πάντων, τὰ ῥητὰ ἔχεινα, ὅπερ διεφύμιζον, πῶς ἔχειν, τὰ ὅποια λέγεστιν, ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ ἄγιου ἐκπορέυεται καὶ ἐκ τῆς ψίᾳ. τὰ δὲ ῥητὰ ἔχεινα, ἔλεγον αὐτοὶ, πῶς εἶναι παλαιῶν ἀγίων δυτικῶν, οὐγουν, ὅπερ εἶναι δεκτοὶ καὶ εἰς τὰς δύω Εὐκκλησίας, δηλαδὴ καὶ εἰς τὴν δυτικὴν, καὶ εἰς τὴν ἀνατολικὴν· ὅτεν καὶ πόλιν Σάρρος παρίσταζόμενοι, οὐδὲ, ἔλεγον, φανερὰ λέγεστιν οἱ δυτικοὶ ἄγιοι, ὅτι καὶ ἐκ τῆς ψίου ἐκπορέυεται τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον. τί ἀποκρίνεσθε λοιπὸν; δότε ἀπολογίαν εἰς αὐτὰ, καὶ αντχώρησαν εἰς τὰ ἴδια, τὴν ἀπολογίαν προσμένοντες.

Οὐ βασιλεὺς, κατὰ πρῶτον, εἶπε, πῶς πρέπει νὰ κάμει οἱ ἡμέτεροι τὴν ζυταρέμην ἀπολογίαν, καὶ τὸ βάρος τοῦτο πάλιν εἰς τὸν μέγαν τῶν διδάσκαλον ἀνέθηκεν. ἐκεῖνος ἀπεκρίθη εἰς τὸν Βασιλέα μὲν αὐτὰ τὰ λόγια. „ὅρω, λέγει, ὡς αἱ τοιαῦται διαλέξεις πέρας θέχεισθε ποτε, βέτε τὶ ἀγαθὸν προέξενήστεν ἡμῖν. διὸ καὶ προαιρεῖται λέγειν εἰκῇ, καὶ μάτην διαμάχεσθαι. ἐπεὶ καὶ τέτη χροὶν βλαβῶν παρὰ τῆς ἀγίας Βασιλείας σὺ οὐδοστιν, οὐα εἶπω, ὅσα ἐν τῇ τελευταίᾳ ὀμιλίᾳ εἴρηκα, καὶ πάντομαί. εἰ δὲ οὐδείτεις, εἰπάτω καὶ ὑπερόστις, καὶ δότω ἀπολογίαν.

Οὐτως εἶπεν ὁ μέγας. ἀλλὰ ποῖος ἄλλος ἐυθύνετο Ιησοῦς, καὶ ποῖος εἰχε τόσην δύναμιν, διὰ νὰ κρατήσῃ κατ' αἴσιαν τὸν ἐκείνῳ τόπον; ἀλλὰ τὶ εἶπε κατ' αἴσιαν; ἀδὲ παρὰ μικρὸν δὲν ἐυρέθη ἄλλος νὰ ἀποκριθῇ, υἱερεας ἀπὸ αὐτὸν.

Μάλιστα καὶ ὁ Βασιλεὺς, δῆλος ὅλως δὶς ὅλως ἀπέβλεπτε πρὸς εὐωστίν, καὶ ὅχι πρὸς διάσαστίν καὶ χωρισμὸν, ἐπειδὴ ἐνοχάδη, πῶς ἀνίσως ἀναγκάσῃ αὐτὸν νὰ κάμῃ τὴν ἀπόκρισιν, θέλει γράψει καὶ οὐκέτις ἔχειρε νὰ γράψῃ, ἦγαν ἔμελλε νὰ ἀποκριθῇ, πῶς τὰ ῥήτα ἐκεῖνα τῶν δυτικῶν ἀγίων, ηὔνατολικὴ Εἰκκλησία δὲν τὰ δέχεται, πρῶτον μὲν, διατὶ ὑποπτέυει, μῆπος εἶναι νόδος ἦγεν φευδεπτίγραφα, ηὕτω διεφθαρμένα.

Δεύτερον, ὅτι καὶ ἀληθινὰ ὅδον εἶναι, πάλιν δὲν τὰ δέχεται, διατὶ προτιμᾶ πρῶτου μὲν τὸ δυσποτικὸν σόμα τῆς Χριστοῦ, ὅπερ ἐκεῖνος ὁ ἴδιος λέγει διορισμένως καὶ κατ' ἐπιειροφήν, ὁ παρὸς τῷ πατρὸς ἐκπορέυεται, δεύτερον ἀκολυθεῖ τὴν αὐθεντίαν τῶν ἐπτὰ ἀγίων οἰκείων τῶν συνόδων, ὅποι ὅλαις ἀναγυνώσκουσι τὸ ἵγιον σύμβολον χωρὶς τὴν προστίκην.

Τρίτον τὴν συμφωνίαν, ὅλων τῶν ἐγκρίτων διδισκάλων τῆς Εἰκκλησίας τόσων ἀνατόλικῶν, ὅσων καὶ δυτικῶν, ἐυγάνωντας τὰς τρεῖς ἐκείνας ή τέσσαρας δυτικὰς τῶν ἐποίων λέγουσι πῶς εἶναι τὰ ῥήτα αὐτά. Οὗτον ἀφρόσυνη μεγίση εἶναι νὰ ἀφήσῃ τινὰς τὸ ἀπειρον πλῆθος τῶν θεολόγων, τὰς οἰκείων τῶν συνόδων, καὶ πρὸ πάντων τὸ σόμα τοῦ Θεανθρώπα Γεννητοῦ, ὁ ὅποῖος ἐδίδαξε τὰς ἀνθρώπους τὴν Ηλίου, καὶ νὰ ἀκολυθήσῃ δύω ή τρεῖς ἀγίες, οἱ ὅποῖοι ἐξω ἀπὸ ἄλλας πολλὰς αἰτίας, ὅπερ ἐδύνατο γὰρ λέβεν, διὰ νὰ διμιλήσου τοιέτις λογοῦς (Ἄνθαδη ἀγανάκτησε καὶ ἐδικάτιας τὰς ῥήτα) καὶ τάτη ἀκόμα εἶναι μία ἀρκετὴ αἰτία, ηὔνωπίνη ἀδένεια, ἡ περιττόναυτο νὰ λανθασθῇ καὶ ἐκεῖνοι ὡς ἄνθρωποι, καὶ ὅχι ἀπὸ κακογυνωμένων των. Σοχαζόμενος Λέγω ὁ Βασιλεὺς, πῶς τοιέτις λογοῦς ἔμελλεν ὁ μέγας

Θεολόγος νὰ ἀποκριθῇ, καθὼς κὐ τὸ εἶπε, τὸ δ-
ποῖον βεβαιότατα ἡτού ἐναυτίου τῆς γυνάμης του,
διὰ τότο δὲν ἔδωκεν ἄδειαν τῇ λοιπῇ νὰ ἔλθει εἰς
διαλέξεις. ἔρχισε δὲ νὰ συχαζέσται, ἃν εἶναι δυ-
νατὸν Ἰσως, νὰ ἐυρεθῇ κανένας τρόπος κὐ κανένας
μέσον, διὰ νὰ ἐνωθῇ, χωρὶς νὰ γένη ἐν αὐτῷ τὸ
δύω ἀδύνατα, ἢγυν ὅτε οἱ λατῖνοι νὰ ἐνγυάλων τὴν
προσήκην, ὅτε οἱ ἀνατολίκοι νὰ τὴν δεχθῶν.

Ἐκ τέτοιαν ἀρχησαν τὰ μυστικὰ συμβάλια. καὶ
ἵμεραι δὲν ἔλειπεν νὰ συμβελένεται πότε μὲ τὸν
Πρωσίας Ἰσήδωρον, τὸν ὑπέρον εἰς τὸ τῇ Καρδινα-
λίᾳ ὑψωθέντα βάρανδρον. πότε μὲ τὸν Νικαίας
Βιοσαρίονα. κὐ ἀλλοτε μὲ τὸν πνευματικὸν Γρηγο-
ρίον, τὸν δποῖον κὐ μέγαν πρωτοσύγγυελον ἀνέδει-
ξε, διὰ νὰ ἔχῃ ἐντεῦθεν κὐ πλείονα ἰσχὺν ὁ λό-
γος τη. ἀυτοὶ ἦσαν οἱ πλησιάζοντες. ἀυτοὶ οἱ κα-
θημερινόι τε συμβαλάτορες, ἣ μᾶλλον εἰπεῖν οἱ δε-
ξιοὶ αὐτῇ περισκελισάσι. μὲ αὐτὴς λοιπὸν συμβ-
λευόμενος, διὰ νὰ ἐνρῃ τὰς ἐνωτικὰς τρόπicas καὶ
τὰς μεσότητας, αὐτὰς κὐ ἥγεπτα, αὐτὰς κὐ ἐτίκα,
κὐ πάσις ἀμφενείας κὐ ἀποδοχῆς ἥξιώνεν. οἱ δὲ λέ-
γοντες, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εύρεθῇ ἄλλο μέ-
σον εἰς τὸ νὰ ἐνωθῶμεν, παρὰ νὰ ἔνγυη ἡ προσή-
κη ἀπὸ τὸ σύμβολον, ἀυτοὶ ὠνειδίζοντο κὐ ἀκατα-
φρονεῖτο, κὐ θυμῷ κὐ βάρης ἔδέχοντο ὑβρεῖς, ὡς δῆ-
θεν ἀπειδεῖς κὐ μὴ συνεργύζοντες εἰς τὰς ἐνωτικοὺς
τρόπας, κὐ μηδὲ τὸ καλὸν ἀγαπῶντες, ὅπῃ τάχα
ἔμελλε νὰ γένη παρὰ τῇ Πάπᾳ εἰς τὴν πατρίδα
μετὰ τὴν ἐνωσιγ.

Οὐδεν καὶ συναχθέντων πάντων ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν εἰς τὰ Βασιλεῖα ἐκ προσάγματος βασιλικοῦ, ἐδημηγόρησε λέγων, ὅτι εἰς τὸ ἔξης πρόπει νὰ ἔξεύρῃ καθ' ἓνας, πῶς ἀνίσως ἐνκυτιωδῆ τινὰς εἰς τὰς τρόπις διπλῶν, νὰ εὔρει, καὶ γίνεται ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐνωσιν, ὅτι ἔχει νὰ λάβῃ τὴν πρέπειαν συστολὴν καὶ ποιητὴν εἰς τὴν αὐθαδειάν ταῦ, διὸ νὰ γυνωρίσῃ λέγει τὰ μέτρα την, καὶ ἀκολουθῆ εἰς τὴν γυνώμην τῶν πλειόνων. Αὐτὰ τὰς μὲν θαυμάσῃ, καὶ μὴν ἐκπλαγῆ τὴν παρρησίαν καὶ τὴν γενναιότητα τῆς θείας Μάρκα; ἐυθὺς ἐκείνην τὴν ὥραν, μετὰ τὴν αὐστηρὰν καὶ φρόβεράν τὴν ἐκείνην δημηγορίαν, αὐτὸς μόνος ἐυρέθη ἐναυτός εἰς τὰς ἐδίκαστα βαλάς. Ἱρώτητε τὰς παρόντας ὁ Βασιλεὺς λέγων, ἃν σὶ λατῖνοι δέχωνται τὸ δικόν της ἀγίαν Μαξίμην, ἐκ τῆς πρὸς Μαρίνον ἐκισολῆς, τάχα δὲν εἶναι καλὸν ἵνα δὲλτον τὴν ἐνωδίαμεν μετ', αὐτῶν; καὶ παρευθὺς τὰ δοχεῖα τῆς Σατανᾶς, ὁ Πρωτίας, ὁ Νικαίας, καὶ ὁ μέγας πρωτοσύγγελος, ναὶ εἴπον, βασιλεῦ, καλλίεστον· καὶ ἡγωνίζοντο νὰ τὸ συζήσουν ὡς καλὸν, καὶ πάντας νὰ καταπιστήσουν διὸ νὰ τὸ δεχθῶν.

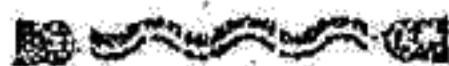
Αὐτὸς ὅχι, ἀπεκρίθη μόνος ὁ Μάρκος· δεν εἶναι τῦτο καλόν. ὅτι σὶ λατῖνοι δοξάζεσθε, τὸ ἐναυτόν, διπλῶς λέγει ὁ ἄγιος Μαξίμης. καὶ πῶς θέλομέν ἐνωδῆ μετ' αὐτὸς, ἀνίσως φέρειπεῖν μόνον μετὸν λόγον εἴπωσιν, ὅτι δέργυντε τὸ δικόν της ἀγία Μαξίμην, αἵτις ἀυτοὶ νὰ δοξάζεσθε τὸ ἐναυτόν, μᾶλλον δε τὸ πέπλον τοῦ κακλησίας τὸ ἐδίκοντας φρονιμα νὰ κηρύττωσιν; ὅχι λέγει τῦτο δὲν γίνεται. ἀλλὰ πρέπει πρῶτον ἀυτοὶ νὰ ὅμολογήσουν τὴν ἡμετέραν δόξαν σαρῶς καὶ ἀνενδοιάσως, καὶ οὕτω νὰ ἐνωδέη μετάσσεται. εἰδεις ἐνταξιαν ἀγυγητέ; εἰδεις ἀφρεβίαν, καὶ σερρότητα γυνώμης; εἰδεις φρέγημα ἐντως ἐκκλησία-

σικὸν, καὶ πατρῶον; ἔκεινοι λέγοι νὰ δικλογύγουν
τὴν ἡμετέραν δόξαν. Καὶ πῶς; σαφῶς καὶ ἀνενδοιάσως.
Οὐχὶ διλαδὴ συσκιασμένα. Οὐχὶ μὲν σοφίσματα. Οὐ-
χὶ μὲν τέχνας καὶ δόλος. ἀλλὰ σαφῶς καὶ ἀνενδοιά-
σως. Καὶ ετώ τί νὰ γένη; νὰ ἐνωθῇ ἔκεινοι μὲν ἡμᾶς.
Οὐχὶ μὲν ἐκείνας ἡμεῖς, αλλὰ ἔκεινοι μὲν ἡμᾶς. Ότι ἡ-
μεῖς χάριτι Χριστοῦ εἰσικαμεν καλῶς εἴτε ἀρχῆς εἰς
τὸν ἀλιθιγυνή Θεμέλιον τῆς πίτεως. ἡμεῖς δὲν εἶναι
καλίγαμεν, από τὴν πατροπαράδοτον εὐσέβειαν. Οὐ-
δεν ἔκεινοι οἱ Εκκλίναντες, οἱ ἀποστολούντες, οἱ
πλανιζόντες μακρὰν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, ἔκεινοι νὰ
ἔπιερεψωσιν, ἔκεινοι νὰ ἐνωθῶσι μὲν ἡμᾶς. Ή τῆς
μεγάλης καὶ σείας ψυχῆς. Ή τῆς υψηλῆς καὶ κρανο-
φρονος διανοίας.

Ἄλλο ὅμως, καὶ μὲν ὅλου ὅπερ τόσον ἀκριβέσαται
καὶ ἀγιώτατα ἐλάλησεν ὁ θεῖος εἰτος διδάσκαλος, οἱ
περὶ τὸν βασιλέα ἴσχυταν, λέγοντες, Ότι εὖτε
δεχθῆντὸν ἐπιτολὴν τῆς Μαξίμου, ἐπειδὴ οὗτον ἐλ-
λειπής, ἐνύμενα δὶ αὐτῆς μὲν αὐτές, καὶ εἰπειδὴ ἀμ-
φιβολία ἔτρεχε, μήπως δὲν τὴν δεχθῆν, ἀρχισάν-
νας σοχάζωνται· καὶ δὶ αὖτας τινὰς μεσότητας καὶ τοό-
πης ἐνωτικός. ἀλλ' ὁ θεῖος διδάσκαλος ἡξεύρωντας,
πῶς αὖτο μέσον ἀκίνδυνον πρὸς ἐνωσιν δὲν εῖναι, πα-
ρὰ νὰ εὐγάλωσι τὴν προοδίκην ἀπὸ τὸ σύμβολον,
ἀντέλεγε φρανερὰ καὶ ἀνυποζόλως, εἰς τὰς τρόπους
ὅπερ ἔκεινοι εφεύρισκον, καὶ διὰ νὰ στίπω μὲν τὰ ίδια λόγια
τῆς ισορίκης, φιλονείκα προσβαίνειν. Όδεν οἱ αἰντιλέ-
γοντες εἰς αὐτὸν, ὡς καὶ μὲν τὸ κάθισμά τους ἔδειχ-
ναν τὸ πάθος τοῦ.. επειδὴ ἐκάθιντο ἀπαντικρὺν αὐ-
τῷ, καὶ μὲν ὄρικήν ακραν πάθος ἥμετρον εὑρέροντο
κατ' αὐτῷ.

Ε'δω δὲ δυτικής Ήρακλείας βλέπωντας τὸ ἐμ-
παθέες καὶ φιλόνεοικον τῶν ἀντιλεγόντων, εἶπε πρὸς
αὐτούς, ὅτι μετὰ ἀληθείας, πρὸς πάθος λέγετε
πάντες ὑμεῖς. τόσου ἔφεντασθε ναὶ εἰπῆτε καὶ παρευθύνετε
ὁ Νικαίας, καὶ ὁ Ρωσίας μὲν Συμόν ἀπεκρίθησαν,
σχόπει, ὡς ὑβρίζετε ἡμῖν· καὶ τί κακὸν λέγομεν καὶ
ὑβριζόμενα παραστεῖτε; καὶ ἐπεχειρησεν ὁ Ρωσίας
οὐληγώς φέρεσθαι κατὰ τὴν Ηρακλείαν. καὶ ὁ Βασι-
λεὺς σιωπὴν ἐπιτάξας τῷ Ρωσίᾳ, ὅτος ἀυτὸς φέ-
ρεται κατὰ τὴν Ηρακλείαν ἐν Συμόν, καὶ διὰ ναὶ μὴ
λέγων αὐτολεῖτε τὴν καταφορὰν τὴν Βασιλέως, λέ-
γωμενεῖσθαι τοις συντομίᾳν, ὅτι μὲν τὸ ἔργον ἔκαμε, καθὼς
προετένει εἰς τὴν προλαβᾶσθαι τὰ δημηγορίαν, καὶ
ἔτιμον εἴρητε τὸν τοπογριθὺν τὴν Δλεῖανδρεί-
ας, καὶ προεδρον τῶν ὑπερτίμων, ὄντικῶντάς τούς
ἱερυνωδον, ἀπαλλευτον, χωρίτην, καὶ ἀνασχυτον,
καὶ ιδιώτην, καὶ βάναυσον, καὶ ἀναιδῆ, καὶ ὕπαλα πάμ-
πολα, τὰ ὅποια μὲν ἀριστρον Συμόν καὶ ὄργην δύω
καὶ τρεῖς φοραῖς τὰ ιδια λέγοντας, ἐξώδευστος μίαν
καὶ ἡμίσειαν ὥραν, δεῖχνωντας μὲν τὸ το, καὶ μὲν τὴν
πολλὰς ἔκεινας φοβεροσμάς, πόσην δρμήν εἶχε πρὸς
τὴν ἐνωσιν, καὶ ἀς ἐγίνετο, ὅπως καὶ δὲν εγίνετο, καὶ
πόσον ἐδυταρεστότο καὶ ἀργοῦτεστο ἐνακτίγνεις ἔκει-
νας, ὅπῃ τὴν ἐμπόδιον.

ΑἼΔΩ? ἐδῶ γεννᾶται μία ἀπόρια. τί μέγα κα-
κὸν ἐλάλησεν δὲ καλὸς ἔκεινος ἀρχιστρεὺς, καὶ ἡκουσε
παρὰ τὴν Βασιλέως, ὅσα καὶ ἤκαστε; τὴν Ηρακλείας
ὁ λόγος ἦτον ὀλίγος. εἰς διαλέξεις δὲν ἦτον ἀρκε-
τῆς. καὶ τί μέγα λοιπὸν ἐμπόδιον ἔκανε πρὸς τὴν
ἐνωσιν, καὶ ἔχυστος κατ' αὐτὴν τόσην ὄργην. ο Βασι-
λεὺς; τὴν ἐνωσιν ὅπῃ ἀυτὸς ἐζήτει, ἀπλος δὲν τὴν
ἐσύγχιζε, καὶ δὲν τὴν ἐμπόδιζε τόσον φανερόν καὶ
ερεστὸν πᾶσι τρόποις, πάρεξ δὲν Εὐφέστη. καὶ πῶς
λοιπὸν κατὸν ἀφίγωντας τὸν φανερῶν καὶ ὄπολον γου-

μένως ἐναυτισμενού εἰς τὸν σκοπόν την, κατὰ τὴν πτωχὴν Ηρακλείας ἐξεκένωσεν ὅλην τα τύμοργυν; βεβαιότατα δὲν ἦτοι ἄλλο τὸ αἴτιον, ὅπῃ τὸν υπερθερευ, ἀλλὰ διατὶ δὲν τὸν ἐποχάζετο, ὡς ἐνα τῶν λοιπῶν ἀρχιερέων, ἀλλὰ ταῖς εἶχε μίαν ξεχωριστὴν ὑπόληψιν. διλαδή, τὸν οὐλαβεῖτο, καὶ τὸν ἐτίμα, καὶ ὡς σοφώτατον καὶ ὡς ἀγιώτατον, καθὼς καὶ εἰπεράκτως μετὰ τὸ τέλος τῆς συνέδεσης ἐδειξεν. ὅτι δέ ὁ Μάρκος ἐμπόδιζε σχεδὸν μόνος τὴν ἔνωσιν, ἀπὸ ταῦχολους ἐκείνης τῆς Ιωρίας τὸ μαυροκόμενον.

Ἐκάθιντο λέγει πάσχοντες καὶ ταλαιπωρούμενοι, καὶ ὑπὸ τῆς λιμῆς κατατικόμενοι, ἐπειδὴ πάλιν ὁ ὥρανὸς τῆς Πάπια ὠργισμένος πρὸς τὴν σκληροκαρδίαυτῶν γυραικῶν, ἐκλείσθη ἐπὶ πόλιν, καὶ δὲν ἐβρεχε τὸ σιτηρέσιον. καὶ ὅλοι μὲν ἀπλῶς ἐπασχον, ἀλλὰ πλέον τῶν ἄλλων οἱ τῆς βασιλέως Γιαντζαράδοι, ὡς ἐνδεέεροι καὶ πένητες εἰς τόσον, ὅτι ἄλλος ἐβαλεν ἐνέχυρον τὰ πτωχικάτου φρεάτικα, ἄλλος ἐπώλησε τὰ ἀρματάτα, καὶ ἄλλος ἄλλοτι ημαγκιάδην νὰ μεταχειρισθῇ, διὰ νὰ μὴν ἐπονέσιον ἀπὸ τὸν λιμόν. ἀλλὰ τέλος πάντων, ἐπειδὴ τὸ κακὸν δὲν ἤτον μέτριον, ὑπὸ τῆς ἐστάτης ἀνάγκης βιαζόμενοι προσφέρεινται εἰς τὸν μέγαν πρωτοσύγκλονον, ὡστὸν ὅπερ τὸν ἐβλεπον; πῶς εἶχε μεγάλην παρρησίαν εἰς τὸν Βασιλέα, νὰ μεσίτεύσῃ πρὸς τὴν βασιλείαν τα, διὰ νὰ τὰς ἐλεῖσῃ μὲ τὰς αναγκαῖα ἐξοδα. Ἡ δὲ παρακαλέσας διὸ καὶ τοῖς, ἐκατώρθωσε τὸ ὄδεν.

Οὐδεν ἐπειδὴ καὶ πάλιν καὶ πάλιν προτίρχοντο, μηδεναμένος νὰ μπορένῃ τὴν ἐυόχλησιν, ὑπάγετε, τὰς ἀπεκρίθη εἰς τὸν Εὐφράτα, καὶ εἰς τὸν μέγαν Σα.

Σακελλάριον, καὶ κάρετε μὲν ἀυτὸς, καθὼς ἡξεύρε-
τε. ὅτι εκεῖνοι ἐμποδίζουσι τὴν ἔνωσιν, καὶ διὰυτοὺς
πάσχετε καὶ ἐσεῖς, καὶ ἡμεῖς ὅλοι· καὶ οὐδεὶς θέλομεν
δυνηθῆναι ὑποστρέψαμεν εἰς τὴν πατρίδα μας. Τι
ἔχαμαν ἔπειτα οἱ Γιανιτζαροί, καὶ ὅτι Θεῶν προύσιων
δὲν ἐπέτυχον εἰς τὸ κατάλυμα τοῦ ἄγιου, δὲν
εἶναι τότου χρειώδην, καὶ διὰ τοῦτο τὰ παρατρέχω-
πλὴν ἐπιφέρω, πῶς τόσου ίτον φανερός ὁ Μάρ-
κος, εἰς τὴν ἐναντίωσιν τῆς ἐνώσεως.

Αλλος δέ πίστελος καὶ κακομήχανος ἔκεινος ἀντά-
μα μετ' αὐτὸυ συνῆψε καὶ τὸν μέγαν σακεδάριον,
ἴως διὰ κακιμάνων ἄλλην ἔχθραν πρὸς αὐτόν. ἐπει-
δὴ καὶ τὰς ἀγῶνας ἔκεινας τῷ διολέξεων, παντε-
λῶς δὲν φαίνεται οὐχισιμότης τα, οὐδὲ οὐλογική τε
ἀντίσασις. Καὶ ὅσον κατὰ τέτο ἀδίκως ὁ ἀδίκος τοῦ
ἀπέδωκεν ἔκεινην τὴν τιμὴν, οὐδὲν τῷ δικόν τοι
μηδὲ παρὰ πάντων ἀποδίδεται, καθὼς
καὶ μετὰ ταῦτα, ἄλλη ὅμοια περίσσασις. Θέλει τοί
δηλώσει σαφέσερον. **Α**λλος δέπι τὸ προκείμενον ἀ-
πάγελθαμεν.

Ημέραι ἀπέρασσαν πολλαῖ, καὶ γὰρ τὸ πολογύμ
εἰς τὰ λατινικὰ σκεῖνα ῥῦτα ἐδίδετο, γάρ τε τρόπος καὶ
μεσότης βιώσεως ἡμπορεῖσθε νὰ εὔρεται. μετὰ δὲ τοῦ
εὐχάρισταν ἀναμεταξυτῶν οἱ ἀνατολικοί· μετὰ δὲ τοῦ
καὶ αὐτοῦ εὐχάρισταν καὶ εὐβλεψύδησαν μετὰ τῶν λατι-
νῶν, καθὼς τὸ εὑρίσκεται ὁ Βασιλεὺς, καὶ συνιέχει-
το εν πολλαῖς ἡμέραις δέκα ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους. καὶ δε-
κα εὖτε τε ετέρας, οἵσως λέγεται εὖτε τῶν πολλῶν σκε-
ψεων ἡδελεν εὐρεῖται εὐκεῖνο τὸ ἀρχετὸν μέτον πρὸς
τὴν επιφύμητὴν βιώσιν. μετὰ δὲ ταῦτα λέγω δὲν
ἡμπόρευτε νὰ εὔρεται ἄλλο μέτον, εἴτε ἀπὸ εἰσῆγο
ὅπερ εἶλεγεν ὁ μάρτυρας διδάσκαλος, ἡγύρη τὸ νὰ ε-